

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

In Passionem D.N. Iesv Christi Homeliae quinquaginta sex, Theoremata
viginti octo, totidemque sermones. In Monotesseron Praeterea Eivsdem
Passionis Dominicae, iuxta Euangelistarum & historiae fidem, Elucidatio.
Conciones ad Haec Paraeneticae in praecipuis anni & Sanctorum
festiuitatibus habitae

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXVIII

Quid lux, quidue tenebræ, quæ denique sit bona voluntas. Sermo V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47113)

erudit nos legē charitatis. Ipse. n. cū diues esset, propter nos pauper factus est. Charitas
 p̄ se humiliavit semetipsum propter nos, formam servi accipiens. Ipse nobis natus, Christi quā-
 nobis datus, nobis annūciatus, seipsum tradidit nobis & pro nobis. Ipse cla-
 mar ab infantia, vt alterutrum diligamus, non verbo, aut lingua, sed opere & ve-
 ritate. Itemq; Hoc est, ait, praeceptum meum, vt diligatis invicem, sicut ego dilexi
 vos. Qui utique dilexi vos, non secundum sensum carnis, sed spiritu & veri-
 tate, benefaciens vobis etiam adhuc inimicis, & liberans omnes oppressos à
 diabolo. Dilexi, inquam vos, quia tradidi memetipsum pro vobis. Sexto, do-
 cuit nos proijcere omnem tristitiam & diffidentiam. Siquidem ipse factus est
 nobis, hostia & redemptio pro peccatis nostris. Accedamus igitur cum fidu-
 tia thronum gratiae eius, credentes quicquid in nomine eius petierimus, da-
 bibe nobis pater: quandoquidem in hoc nobis vnigenitum suum filium dedit,
 vt omnis qui credit in illum non pereat, sed habeat vitam aeternam, Quomodo non om-
 nia dedit nobis cum illo? Septimo, si priora hęc omnia etiam nobis deficiant,
 docuit nos bonae tantummodo esse voluntatis: quia hodie per suos praecones
 cani fecit pacem, non his tantum qui magnorum sunt operum, sed etiam o-
 mnibus bonae voluntatis, id est, ijs qui bona sunt voluntate, licet operatione
 adhuc infirmis, vt p̄ se arguentibus, & infirmitatem suam dolentibus atq;
 accusantibus. Quapropter fratres charissimi nemo se negligat, nemo decipi-
 at, nemo obduretur, quandoquidem salus nostra tam prop̄ est, imò nobiscū
 est. Renouemur igitur spiritu mentis nostrae. Paratus est ille nobis occurere, non
 minus quàm pater illi filio prodigo, sed & (si dici potest) multò clementius
 infantilia brachiola extendere, & penitentes peccatores ad se constringere,
 propter quos factus est homo, quibus hodie factus est frater. Itaque nemo
 terreatur magnitudine delictorum, nemo te reatur, propria infirmitate, ne-
 mo paveat ex labendi assiduitate, nemo desperet etiam conscientiae obscuri-
 tate. Nouit puer Iesus omnibus his finem atque remedium ponere, qui venit
 delinquentium peccata dimittere non vindicare, qui vulnera nostra venit
 non spernere, sed curare. Nulla est enim damnatio his qui sunt in Christo Iesu, nul-
 la damnatio his qui bonae sunt voluntatis. Et licet quotidie septuagies etiam
 & septies peccent ex infirmitate, nequaquam tamen desperent, modo non
 iaceant vlt̄ò in peccatis: sed mox resurgant, & propositum, ac si nunquam
 occidissent, renouando, ceteraq; delicta per confessionem damnando, fauo-
 rem bonae voluntatis restaurent, *Vt ijs qui perdiderunt sustentiam*, hoc est,
 qui ex desperatione aut dedita opera, atque ex omnino deliberato proposito
 se auertunt à Deo, quod Deus à nobis auertat, qui regnat per secula benedi-
 ctus, Amen.

IN EADEM SOLEMNITATE.

Quid lux, quidve tenebrae, quae denique sit bona voluntas.

Sermo V.

Populus qui ambulabat in tenebris, vidit lucem magnam. *Esaia 9.* Omnes nos
 fratres mei in tenebris esse & uatos, & aliquando vixisse, nemo est qui
 nesciat. Videamus tamen ne in tenebris maneamus vsque adhuc, post-
 quam nobis ortus est sol iustitiae, qui hodie nobis natus est Christus. Gau-
 deamus

Lucæ 2.

Colo 1.

Ioan. 1.

Psal 33.

Lucæ 2.

Hebr. 6.

Bernardus.

Religiosi vt

præ cæteris

ad omnem

perfectione

astringantur

Luc. 1.

Tenebræ a-

nimæ quæ

nam sunt.

Ioan. 1.

Exod. 10.

Cæcitatem

pro lumine

defendere

quam sit

periculosū.

Ioan. 9.

Ibidem.

Quomodo

contingatur

qui cæci

sunt videant

& qui vident

cæci fiant.

Ioan. 8.

Psal III.

Recti corde

qui dicatur.

Luc 5.

Iusti fallaci-

ter qui sunt

deamus potius, quia eripuit nos de potestate tenebrarum, & transtulit nos in admirabile lumē suū. Ipse n. est *lux illuminans omnem bonum venientem in mundum*. Accedite igitur charissimi fratres puerum natum, & illuminamini, & quoniam inuenietis eum in præsepio pannis inuolutum, ante ora iumentorum posicum, nolite trepidare, quia in tali forma cum vobis debitis vnde facies vestræ non confundentur. Illuminamini inquam, vt probetis eligatisq; meliora ac viciniore salutē. Neque enim nostrum est (quod Bernardus ait) quemadmodum aliorum, circa communia præcepta labuere, sed inuestigare quæ sit Dei voluntas beneplacens & perfecta. Aliorum itaque est Deum diligere, nostrum adhærere. Aliorum est Dei præcepta seruare, nostrum eius consilia ac beneplacita tenere.

Venit itaque Christus illuminare ijs, qui in tenebris & in vmbra mortis sedent ad dirigendos pedes eorum in viâ pacis. Quibus tenebris? Quicquid in intellectu est, quicquid in voluntate est, quicquid in memoria nobis est, Deus non est, aut cuius causa Deus non est, id est, quod propter Deum in nos non est, hoc inter Deum & animam medium est, tenebræ sunt. Itaque odium & inuidia tenebræ sunt, rancor & amaritudo tenebræ sunt, leperbia & animositas tenebræ sunt, gula & acedia tenebræ sunt, ocium & dissolutio tenebræ sunt, propria voluntas, suisque quæsitio, & amor proprius tenebræ sunt. Hæc vt à nobis expellantur. Christus lux venit in mundum. Sed pro dolor, *dilexerunt homines magis tenebras quam lucem*. dilexerunt magis peccata sua ac vitia, quam virtutem. Et ideo qui eiusmodi sunt, in ad tenebras illas horribiles Aegyptiorum perueniunt, quando resistunt luminini, quando contradicitur veritati, quando amantur tenebræ, aut quando (quod pestilentissimum est) tenebræ ignorantur tenebræ, sed censentur, defendunturq; pro lumine. Inde indurantur insipientia corda eorum, & magis obiurgatur iniquitatem arguens, quam faciens. Quis cæcos istos illuminabit, qui cæcos se nesciunt, & se dicunt videre? *Si enim cæci essent*, inquit Saluator, id est, si cæcitatem suam attenderent & se pro cæcis haberent, si se loquerentur, *peccatum non haberent*. Porro modo quia dicunt se videre, peccatum eorum incurabile manet. Adhæc enim lux ista mirabilis venit in mundum, vt qui cæci sunt, videant: & qui vident, cæci fiant, hoc est, ideo Christus venit, vt qui gloriantur in lumine se esse, atque ideo illuminari se non petunt, nec luce egere se credunt, inde magis quotidie obtenebrescant. Qui vero in ignorantiam, suam infirmitatem, suam prauitatem, suam denique (vt ita dicam) nihilitatem verè cognoscunt & odiunt, iad lucem venire satagunt, iad lucem quærunt. Hi, inquam, ad Christum veniunt, qui eius flagrant operam, qui ipsum sequi cupiunt. Quisquis enim Christum sequitur, non ambulat in tenebris. Ea propter non his qui tenebras suas amant, non his qui peccata sua defendunt, non his qui seiplos dicunt non delinquere, aut non errare, non his denique qui se non plangunt, quia plangenda non vident, sed *exortum est in tenebris lumen rectis corde*, non his tantum qui iam iusti sunt, sed *rectis corde* est, qui conuersi recto corde Deum quærunt, & boni fore student: quare quidem, *non veni*, inquit Christus *vocare iustos, sed peccatores ad penitentiam*. Non eos iustos ad se Christus trahit, qui se iustos existimant, qui aliena, non propria peccata vident, qui alijs, non sibi delinquentibus irascuntur. Necesse est etiam peccatores quærat, qui sua amant peccata, qui voluntatem delinquent

VI
A

non mutant: sed eos qui ea, quæ prioris vitæ sunt obliuiscuntur, & ea quæ hæcenus benè agere videbantur, contemunt, & ad anteriora se indies nouo semper seruore extendunt: qui postremò quamlibet satagant benè agere, quamlibet omnibus studeant delictis abstinere, desideria tamen & vitiosos motus inclinationesq; malas plangunt, quas vel inuiti sentiunt. Sentiunt tamen, licet non ita vt regnare permittant in suo corpore. Itaq; hæc illi non minus plangunt & emendare student, quàm alia quacunq; grandia peccata. Hoc modo non reprobatur Dominus peccatores se plangentes atque corrigentes, nec fastidit bonam voluntatem, si serueat, licet in venialibus (quibus tamen nulla detur opera) ex infirmitate succumbat. Ediuersò quoque non recipit iustitiam quam arrogantia inquinat, aut quam superbia comitatur. Peccatum igitur tenebræ sunt. Veruntamen his qui se extricare contendunt peccatis, qui suam vincere prauitatem conantur, qui Deum, non se ipsos habent præ oculis, hoc est, vobis timentibus Deum, ortus est sol iustitiæ: Vobis in quâ super conscientia vestra vigilantibus, & super custodia gregis affectionum cogitationumq; vestrarum stantibus annunciat: *Ecce Euangelizatio vobis gaudium magnum, quia natus est vobis hodie Saluator mundi.* Itaque Christus nobis attulit lucem in semetipso, qua videamus peccata nostra, qua odiamus tenebras nostras. Voluntaria enim eius paupertas, qua non habuit locum in diuersorio, nobis lux est, qua iam discamus beatos pauperes spiritu, quorum est regnum celorum. Charitas eius qua semetipsum pro nobis obtulit ad docendum & ad sustinendum pro nobis incommoda, exilia, persecutiones, plagas, crucem & mortem, qua orauit denique pro suis crucifixoribus, nobis lux est, vt discamus & inimicos diligere. Humilitas eius qua seipsum exanimi formam serui accipiens, qua contempta mundi gloria, non in palatio, sed nasci voluit in stabulo, mori ignominiose in patibulo, nobis lux est, qua videamus quam sit detestabile crimen lutum, id est, vilem homuncionem superbire, extolli aut nolite subijci, dum videmus Deum immensum humiliari, contemni, & hominibus subdi. Eius mititas nobis lux est, qua famem, frigus, frigora, verba, verbera & vulnera tolerans, sicut ovis ad occisionem ductus est, & sicut agnus coram tondente se non aperuit os suum. Inde enim videmus quâ nihil proficit irasci, quàm nihil minari: vbi passioni propriæ acquiescitur, vbi non Christo pro seruanda disciplina seruitur. Inde discimus quam requiratur à nobis, vt in silentio & mansuetudine lugeamus peccata nostra, & si quid patimur, patientes simus, quando is, qui non pro suis, sed pro alienis peccatis afflatus, tanta mititate & longanimitate sustinuit. Ita charissimi fratres, de omnibus eius virtutibus cogitate, quas suo nos docuit Christus exemplo, suo suadet consilio, atque imitabiles suæ facit gratiæ adminiculo. Hortor igitur vos, accedite Christum, contemmini infantem, videte paupertatem, attendite humilitatem, cognoscite mansuetudinem, admiremini patientiam: ad extremum respicite eius charitatem, virtutesq; omnes, quas tanquam in speculo lux nostra Christus in seipso nobis monstrauit imitandas. Nihil salubrius hac meditatione, nihil contemplatione hac vtilius, quam deuota mens suam deformitatem ac difformitatem videns compungitur, lugetq; propterea quod tanto adhuc intervallo, tanta distat dissimilitudine à virtutibus quæ sibi in puero hoc monstrata sunt. Atq; idem maiori desiderio accen-

Peccatores cuiusmodi quærat Christus. Quomodo Christus quosdam peccatores suscipiat, quosdam vero iustos reprobet. Peccatum tenebræ quæ dicantur.

Lucæ 2.
Lux Christi vt virtutes in ipso rutilantes sint. Ibidem. Matth. 5. Luc. 23.

Luc. 6.
Phil. 2.
Luc. 2.
Ioan. 19.

Mititas Christi quæta. Esaiæ 53. Infancia Christi vt sit deuote meditanda.

Luc. 15.
Festorum
digna cele-
bratio qua-
lis esse de-
deat.
Desideria
absque ope-
ribus otiosa
vt sint.

Bernardus.
Gratiam si-
bi deesse fru-
stra querun-
tur homi-
nes.

Psal. 15.
Rom. 8.
Christo cõ-
pati quid.
Ioan. 12.
Ephes. 5.

Gaudium
verum in
quo cõsistat.

Luc. 3.

Psal. 66.
Ioan. 12.

Ioan. 1.
Hebr. 6.

ditur imitandi, propositum innouat, neglecta restaurat, atque pro adiutorio ipsum (in cuius luce suas videt tenebras) inuocat. Itaque charissimi fratres, nemo sit hodie qui tenebras suas non illuminari à Christo flagitet, nemo qui Christi tanta dignatio non compungat, nemo quem charitas tanta non moueat, nemo cuius duritiam tanta benignitas non emolliat, nemo qui se non vsquequaque emendare atque illi conformare studeat. Hoc propositum, hæc institutio voluntatis, hanc festiuitatem decorat. Siquidem huiusmodi festorum celebratio placet Deo, gaudiumq; in cœlo Angelis facit. Animarum namque in festiuitatibus magis, quàm altarium exornatio quaerenda est. Et sicut suæ cognitio paupertatis, vilitatis, instabilitatis, infirmitatis, accendere debet sancta desideria, ita desideria in nobis non debent esse otiosa, id est, tantum manere debent desideria: verùm etiam sequantur oportet conatus & opera, quorum frequentia atque assiduitas generet habitum mentis, hoc est, virtutem. Scio, omnes quidem desideramus, sed nobis ipsis, id est, vitijs nostris, vim inferre nolumus. Conquerimur nobis gratiam deesse, aut iustus multo gratia conqueretur sibi deesse factores. Omnes quidem (vt verbis vtar Bernardi) peruenire vellemus ad Christum, omnes hoc optamus. (Nemo enim, qui non velit esse felix) at pauci post Iesum volumus ire, hac via qua ipse ambulauit, ambulare. Inde quotidiana est nostra querimoniam, hoc nos grauat, hoc molestum est, hoc nimis arctum, hoc nimis fastidiosum, hoc panis nolumus, illud abnuimus facere, quasi in nostra sit optione constitutum. In quo debeamus Christum imitari. Conregnare Christo optamus omnes, scietes quoniam *delectationes in dextera eius*. Et vtiq; cum eo regnabimus, si tamē hic fuerimus comparsi, id est, si ea quæ molesta, quæ dura, quæ vilia, quæ denique ignominiosa secundum sensum carnis videntur, propter Christum libenter, vt eius efficiamur imitatores, amplectimur. Itaq; accedamus ad Christum, vt ambulemus in lumine eius. Quod enim gaudium nobis esse potest, si in tenebris ambulamus, & lumen iustitiæ non lux erit nobis? Quæ potest nobis esse consolatio, si nobis conscientia deest tranquillitas, si cordis puritas, si pax animi, pietas mentis? In quo, inquam, gaudere, aut foris hilariter possumus, si interno à gaudio nostra mens vacat? Nam si conscientia gaudium defuerit, quid nos lætos efficere poterit? Deest autem conscientia gaudium, si in tenebris & vitijs nostris manemus. Nullum enim est gaudium nec esse potest conscientia, nisi in lumine, & nisi in veritate, qua diligenda quis diligat, odienda odiat, plangat plangenda, fugiat vitanda, quaerenda inquiret, salutaria teneat. Hoc modo fiet, vt conscientia imperturbata maneat atque tranquilla serenitate gaudeat. Quod vel hoc die conuenit maximè, quo melissui facti sunt cœli, quo pax nunciatur hominibus bonæ voluntatis, hincque euangelizatur natus adesse Saluator. Fratres, si pax & Saluator ipse hominibus adest bonæ voluntatis, quid expectant hi, qui sunt malæ voluntatis? Auertat hoc Dominus à filijs nostris, pro quibus Dominum magis rogamus, vt illuminet vultum suum super eos vt & ipsi conuersi ambulent cum luce habent antequam tenebræ eos exteriores inuoluant, si (quod non speramus) quos tenebræ nunc interiores tenent. Auertat inquam, hæc à nobis pius Dominus noster, ne inter istos sint, qui tenebras amant suas magis quam lucem. Confidimus autem de vobis meliora, vicinioraq; saluti fratres,

VI
A

tametsi ita loquimur. Non enim solum culpas arguimus perpetratas, sed ne fiant, etiam pramonendo impedire desideramus. Propterea enim plerumque contra vitia predicamus, ne singularia capitula & reprehensiones crebras facere cogamur, putantes bonis mentibus sufficere vel pro emendatione, vel pro vitiorum euitatione, predicationem quae sit ad omnes. Bona enim mens, bona voluntas, non expectat singularem sui reprehensionem: sed mox ubi didicerit in se labem aliquam, vltro occurrit vt emendetur. Propterea enim predicationes fiunt, vt auditoribus vitia & peccata ostendantur, arguantur, arceantur, emendantur aut caueantur. Atque ideo auditoribus ea quae conueniunt, dici debent. Nam si contra vsuras, si contra adulteria, si contra negotiatorum fraudes vobis predicarem fratres, quid agerem? prorsus nihil. Monachis monastica sunt inculcanda instituta, atque vt sui sint iurifurandi, quod Deo fecerunt memores, discantque spiritu viuere, & mortificatis vitijs Deo vacare instituendi sunt: & quamuis alia fortasse libentius, non tamen fructuosius audiuntur. Si enim in sermonibus forte quispiam tangitur, vt sentiat sibi haec esse quae dicuntur necessaria, gaudendum est, quod sermo ociosus non fuit. Sed si bona sit voluntas, locum etiam inueniet vbi quiescat, & gratia Dei accedente fructum producat. Quod si mala sit audientis voluntas, is qui praedicat, si veritatem doceat, absq; culpa est, si auditor scandalizatur, hoc est, si sua obstinatione peior efficitur. Sic enim contigit & Domino Iesu, quod quidem audientes illum scandalizati sunt, quidam abierunt retrorsum. Et nos cum Paulo Apostolo odor sumus vitae bonis in vitam, & odor mortis malis in mortem. Verum, sicut praedixi, non vt haec ita sint in vobis, haec loquimur: sed ne tentet vos Satanas, vestram filij imbecillitatem pramonendo erigamus. Cuius vt astutias euadamus, pramuniat quae so nos sua gratia Iesus Christus Dei & Virginis filius, qui est benedictus in secula, Amen.

Prædicationum utilitas & effectus qui sint.

Rom. 8. Monachi qualiter instituendi sint.

Verbum Dei prædicanda quamuis auditores aliqui scandalizentur.

Matt. 15.

Ioan. 9.

2. Cor. 2.

Acto. 1.

IN SOLENNITATE APPARITIONIS DOMINI nostri Iesu Christi.

Quae munera Christo offeramus, & de stabilitate monachorum virtutisq; difficultate. Sermo I.

Obtulerunt Magi Domino munera, aurum, thus & myrrham. Matth. 2. Quicquid ad historiam festiuitatis hodiernae atinet fratres charissimi facis Euangelium, eiusque elucidationes nobis significant. Hoc nobis tantum restat inquirendum, vt quid nobis in his eruditionis proferatur, intelligamus. Tres Magi primitiae sunt gentium in fide, qui cum muneribus quaesierunt adorare Deum. Nullam hi receperant legem, nullam promissionem à Deo, praeter eam quae Balaam hariolo reuelata fuerat: cuius, notitia ad eos putatur peruenisse, quandoquidem astrorum contemplatoni insistebant. Hi itaque dum stellam singularem, & praeter aliarum morem fulgentem ac situatam cernerent, in eius admiratione attoniti, quid per eam significaretur edoceri cupiebant. Quam cum regis esse magni, regis Iudaeorum didicissent, illico eadem duce, & Spiritu sancto trahente, vbi Christus natus fuerat, ad locum peruenerunt, offerentes eidem regi

Tres Magi primitiae gentium. Num. 24.